

'Ik moest het beste maken of niks.'

DE AMBACHTSMAN

Samen met luxemerkt *Montblanc* steekt *Esquire* de armen uit de mouwen om heren te eren die met ambachtelijk handwerk échte luxe creëren. Deze maand: *Friso Heidinga* (41), saxofoonbouwer.

Als je een goede artiest een noot hoort spelen, weet je meteen wie dat is. Elke saxofonist heeft zijn eigen klank. Wat een saxofoon goed maakt, is dat die speler alle klankkleuren kan uitkiezen. Dat wilde ik bereiken met mijn Free-wind sax. En hoewel er geen enkele reden voor was, had ik altijd al het gevoel dat het goed zou worden.

Pas rond mijn achttiende kwam ik in aanraking met de jazzmuziek. Ik ging met mijn vader naar een concert van Johnny Griffin. Daar werd ik betoverd door de muziek. Een oud mannetje raadde daarna de plaat *A Love supreme* van John Coltrane aan. Ik ging naar een platenwinkel, zette de koptelefoon op en was helemaal weg. Een bijna magische ervaring; de wereld trok zich voor me open.

Op mijn negentiende ging ik saxofoon spelen. Als bijbaantje ging ik in een saxofoonwinkel werken bij een man die de instrumenten ook repareerde. Polijsten, de saxofoons uit elkaar halen, alles. Het was fantastisch om dat langzaam te ontdekken.

In het gezin waar ik opgroeide werd min of meer verwacht dat ik wetenschapper zou worden. Ik was goed in biologie dus daarop viel de keuze. Na vier jaar ben ik afgestudeerd en ging ik verder met mijn promotie-onderzoek. Het Max Planck Institute in Heidelberg was daarvoor een van de best aangeschreven plekken in de wereld en werd bovendien geleid door een Nobelprijswinnaar. Mijn sollicitatie werd aangenomen en de jaren die daarop volgden stonden volledig in het teken van de neurowetenschappen. Toch ging het me gaandeweg steeds meer tegenstaan.

Daarna solliciteerde ik aan de Rockefeller University in New York. Daar ging het licht aan. New York was te gek, ik ging naar jazzconcerten, maar elke keer wanneer ik in de buurt van de universiteit kwam, veranderde de stad een grijze, grauwe massa. Daarmee besefte ik me dat ik moest stoppen met de biologie.

Terug in Edam ging ik weer bij die oude saxofoonman in dienst. Ik heb het altijd geweldig gevonden om met mijn handen te werken. Ook als bioloog zie ik het als een evolutionair iets, dat een mens concreet dingen moet maken. Het gaf voldoening, en dat had ik volstrekt niet in de wetenschap. Sindsdien voel ik me echt weer te gek.

Steeds meer begreep ik wat ik echt wilde, wat dat betreft ben ik een

laatbloeiër. Samen met een vriend begon ik in 2002 een saxofoon-reparatie-atelier en winkeltje. Naarmate de crisis vorderde, daalde omzet en de winkel liep steeds slechter. Mijn vennoot en ik gingen uit elkaar. Op dat moment bedacht ik me dat ik volledig voor dit product wilde kiezen. Ik moest het beste maken, of niks.

Een vriend die in de traditionele Duitse muziek-instrumentenbouw werkte, hielp me op weg. Zo begon het project te leven. Ik werd een soort uitvinder. Wat eigenlijk een heel intellectuele uitdaging bleek; de denkwijze is precies hetzelfde als in de hoogste wetenschap. Uiteindelijk moet je vooral probleempjes oplossen, tot in de kleinste details.

Jaren geleden nam Candy Dulfer mijn instrument aan als haar tweede instrument, naast haar legendarische Selmer. Maandenlang ben ik naar haar concerten geweest en elke keer opnieuw paste ik het instrument een beetje aan. Helemaal tot in de puntjes, totdat ze op een gegeven moment zei dat het haar eerste instrument zou worden. Het is echt een wonder dat zij haar oude instrument voor de mijne aan de kant heeft gezet en ik zie die eigenwijzigheid ook als een inspiratie. Ongeveer een jaar geleden zei ze: "Waarom wil je hem nog verder veranderen? hij is perfect zo!" Daar heb ik niet naar geluisterd. Het kan altijd beter. Om alles zo goed mogelijk te maken, moet je alle facetten onder controle krijgen.

Momenteel maak ik ongeveer twee saxofoons per maand. Dat is niet veel, inderdaad. Veel onderdelen produceer ik zelf op de draaibank. Dat vind ik leuk en het is belangrijk; als iets een halve millimeter afwijkt, klopt het niet. Je moet het eerst allemaal zelf maken, *the old fashioned way*.

Uiteindelijk gaat het hierom: *does it sound good or does it sound like shit?* Daarvoor kun je eigenlijk alleen maar je innerlijke kompas volgen. Als ik een instrument aan het testen ben, vraag ik me vooral af: voelt het goed? Als je er iets van jezelf in stopt, creëer je altijd iets anders dan wanneer het machinaal gemaakt is. Daarom ben ik niet bang dat anderen ooit zullen namaken wat ik creëer. Het is geen trucje, het is een ambacht.'

Friso draagt een Star Twin Moonphase horloge van Montblanc € 4.200

MONTBLANC

Zo'n negentig jaar geleden, toen Montblanc zijn eerste Meisterstück vulpen introduceerde, waren ambachten nog alom aanwezig. Die zijn grotendeels verdwenen, maar sommige merken handhaven hun geloof in ambachtelijkheid. Luxemerkt Montblanc draagt als motto *crafted for new heights* en is daarmee pleitbezorger van ambachtelijke en daardoor betere, persoonlijkere en mooiere producten.